

Panteonul onoarei: Modelul Ioan Bărbuș

de Vladimir Tismăneanu

Nu toata lumea a colaborat, nu toata lumea a ingenuncheat, complicitatea nu a fost ineluctabila si universală. Ioan Bărbuș (1918-2001) a fost un luptator pentru valorile democratice, un militant neinduplecat, demn si vizionar al Partidul National Taranesc, partidul lui Iuliu Maniu si Ion Mihalache. Arestat de regimul comunist si condamnat la ani grei de inchisoare, Ioan Bărbuș a rezistat eroic. In 1987, alaturi de Corneliu Coposu si de Ion Diaconescu, in plina teroare ceausista, a reusit sa afilieze PNT la Internationala Crestin Democrata. Atunci cand unii isi permit sa scrie despre **victimele comunismului** cu ghilimele, este cazul sa le reamintim ca totalitarismul a fost universul lagarelor de exterminare, al sarmei ghimpate, al camerelor de tortura, al prigonirii inocentilor in numele utopiilor sociale si rasiale, al delatiunii ridicata la rang de virtute, al injosirii sistematice a fiintei umane.

Faptul ca nu a avut loc un Nurnberg al comunismului nu inseamna ca un asemenea proces nu ar fi fost necesar, cum incearca unii sofisti de stanga sa demonstreze. In Romania, practicantii "ipotezei comuniste", celebrata de noii zeloti, s-au numit Pantiușă si Nicolschi, Draghici si Postelnicu, Ana Pauker, Bodnaras, Gheorghiu-Dej si Ceausescu. In Cambodgia, s-au numit Pol Pot si Ieng Sary. In Cambodgia au loc procese ale criminalilor vinovati de genocid. In Romania, tortionarul Enoiu este liber si ni se tin lectii despre futilitatea anticomunismului. Procesele impotriva calailor nazisti continua, indiferent de varsta acestora (v. cazul John Demjanjuk). Este normal sa fie asa si in cazurile de crime impotriva umanitatii comise de regimurile comuniste.

A cere **claritate morala** tine de bunul simt, nu de vreo pasiune vindicativa. Totalitarismul, accentua Hannah Arendt, a urmarit distrugerea persoanei morale si a persoanei juridice. **Cei care au rezistat au salvat umanitatea celor care nu au fost capabili sa o faca.** Asemenea biografii ar trebui cunoscute de elevi, invatate in scoli. Tot asa cum in Franta se vorbeste constant despre Jean Moulin, erou al Rezistentei anti-naziste, elogiata intr-un celebru discurs, tinut la Panteon, in prezenta generalului de Gaulle, de catre André Malraux.

<http://www.youtube.com/watch?v=6JQAhUGbUsE>

Nici o societate democratica nu poate trai fara un "trecut utilizabil" (*usable past*). In Romania comunizata nu au existat numai tortionari si delatori. Este nevoie de repere, de probe ca nu toata lumea a cedat. Ioan Bărbuș a facut parte dintre aceia care nu s-au plecat sub vreme, nu s-au lasat calcati in picioare, nu au pactizat cu fortele Raului. A platit cumplit in timpul vietii pentru curajul de exceptie, pentru verticalitatea nedezmintita. Pledez pentru justitie morala, pentru salvarea unei memorii democratice netrunchiate, care sa-i includa pe opozantii de prima ora ai regimului, pe toti cei care au sfidat dictatura pentru ca nu intelegeau sa renunte la crezul lor pluralist, precum si pe disidentii si protestatarii din faza sa de dupa 1965, pe militanii SLOMR, pe eroii revoltelor anticomuniste din Valea Jiului (1977) si de la Brasov (1987) pana la autenticii revolutionari din decembrie 1989. **Avem nevoie de un Panteon al onoarei.**

Fiecare gest de rezistentă democratică trebuie cunoscut, recunoscut și memorializat. Mai ales atunci când ni se servesc legende despre faptul că de fapt ar fi existat un consens social în România, că regimul nu a fost unul anti-popular și anti-național, că în anumite momente ar fi devenit chiar un fel de "despotism luminat". Ilegitimitatea regimului comunist din România a fost neîntreruptă, așa cum reiese limpede din biografia emblematică a unui om precum Ioan Bărbuș, pentru care statul de drept a fost un ideal în numele căruia merita să faci orice sacrificiu. N-am avut șansa să-l cunosc personal, cum i-am cunoscut pe Serban Ghica (înca din copilărie), pe Constantin Ticu Dumitrescu și pe Corneliu Coposu, începând din 1990. Dar sunt fericit să fiu prietenul familiei Bărbuș, al doamnei Elsa, al Ancai și al lui Vincentiu Cernea. Gratie Ancai, am ajuns să-l cunosc personal pe gânditorul brazilian Olavo de Carvalho, unul dintre cei mai inteligenți și erudiți critici ai radicalismului totalitar și al mentalității revoluționar-milenariste. În momentele dure ale atacurilor de atâtea ori infame împotriva *Raportului Final* și în anii care au urmat, această prietenie a fost o sursă de curaj moral. Ea este un izvor de încredere într-un viitor mai bun pentru România.

<http://www.contributors.ro/politica-doctrine/un-trecut-utilizabil-modelul-ioan-barbus/>